

Tekenen in de Tijd 69

15-21 november 2020

Het Huis van Dominicus hoopt dat de kerk, die oud en vermoeid lijkt, vruchtbaar zal blijken. Daar willen wij aan bijdragen. Erik Borgman ontdekte deze zondagochtend vroeg in de kerk Maria als Vroedvrouw van de Toekomst. Hij bidt voor het Huis van Dominicus om haar voorspraak.

Deze zondag zat ik al om kwart voor zeven 's morgens in de kerk. Alleen uiteraard. Dat kwam zo. Afgelopen zaterdagavond werd tijdens de Nacht van de Theologie mijn boek *Alle dingen nieuw* uitgeroepen tot het beste theologische boek van het afgelopen jaar. In verband daarmee had ik een gesprek met het EO-radioprogramma 'Dit is de zondag'. Het werd rechtstreeks uitgezonden, en het programma is van zes tot zeven zondagochtend. Nu ben ik spontaan niet zo matineus, dus toen het gesprek was afgelopen, overwoog ik om opnieuw naar bed te gaan. Maar daar was ik te wakker voor. Tegelijk, om op dat uur van de zondagochtend al echt actief te worden ... Ik ging daarom naar de kerk. Een prijs en een boek is allemaal mooi, maar het gaat om wat ik probeer in dit boek te herdenken: dat Gods liefde vlees geworden is en onder ons zijn tent heeft opgeslagen (Johannes 1,14).

Deze gedachtenis staat ook centraal bij het bidden van de rozenkrans. Dat deed ik in de kerk. Ik bleek hangen bij het overwegen van de scene waarin Maria haar nicht Elisabeth bezoekt. Deze gebeurtenis heeft in de kerk een eigen feest, Maria visitatie geheten, dat op 31 mei wordt gevierd. Het is ook tweede zogenoemde blijde geheim van de rozenkrans. Als de engel Gabriël aan Maria de geboorte van Jezus aankondigt en zij zwanger wordt, wordt haar ook *en passant* meegedeeld dat haar nicht Elisabeth 'op haar oude dag zwanger [is] van een zoon' (Lucas 1,36). Maria vertrekt daarop 'met spoed naar het bergland', naar de stad in Juda (vers 39) waar Elisabeth en haar man, de priester Zacharias, wonen. De engel benadrukt het ongedachte van Elizabeths zwangerschap: 'Zij werd onvruchtbaar genoemd, maar zij is al in haar zesde maand.' Maria realiseert zich echter de moeite waarmee dit voor haar bejaarde nicht gepaard moet gaan en gaat haar ondersteunen.

Nu staan Elisabeth en Zacharias in het Lucasevangelie voor het in de ogen van de evangelist bejaard-vermoeide en onvruchtbaar geworden tempeljodendom. Op wonderbaarlijke wijze wordt dit toch weer vruchtbaar. Precies wat wij in onze dagen geloven – wat ik in ieder geval geloof – van onze kerk: dat zij in haar schijnbare onvruchtbaarheid zwanger gaat van nieuwe toekomst. Daar gaat ook *Alle dingen nieuw* over. Ik realiseerde mij zondagochtend dankzij de rozenkrans dat Maria daarbij de helpster is. Deze vrouw die Gods schepping en geschiedenis symboliseert voor zover deze ruimte bieden aan Gods aanwezigheid, helpt de boodschap van de kerk uit haar keurslijf te bevrijden en opnieuw geboren te doen worden. De kerk wordt dan weer 'profeet van de Allerhoogste' die voor God nieuwe wegen baant, zoals Zacharias over zijn zoon Johannes zegt (Lucas 1,76). Noch Johannes, noch de kerk is dat op eigen kracht, maar alleen 'dankzij de innige barmhartigheid van onze God, die als een nieuwe dag over ons zal opgaan' (vers 78). Voor mij heeft Maria sinds deze zondagochtend een nieuwe eretitel: Vroedvrouw van de Toekomst.

Woensdag 11 november was het Sint-Maarten. Optochten waren er niet en er kwamen nauwelijks kinderen aan de deur, maar de inzameling voor de voedselbank was een groot succes, Met tassen en kratten werden de levensmiddelen aangevoerd. Het vormt het zoveelste bewijs dat de vraag niet is of mensen wel goed

willen zijn, maar of wij met elkaar vormen weten te vinden die ons helpen daadwerkelijk goed te zijn.

Want we kunnen als mensen wel talent hebben voor goedheid, maar die talenten moeten ook gebruikt worden. Alleen zo raken zij getraind. Het evangelie van deze zondag vertelt ons dat wie zijn talent zo ongeschonden mogelijk probeert te bewaren, maakt dat het onvruchtbaar blijft (Matteüs 25,24-27). Nu train je het vermogen tot goedheid het beste door daadwerkelijk goed te zijn. Maar gebed en meditatie helpen om steeds opnieuw het goede op het spoor te komen. In aflevering 65 (18-24 oktober) van deze rubriek meldde ik dat we onderzoeken of en hoe wij een dagelijks getijdengebed in het Huis van Dominicus kunnen realiseren. Sinds 1 november oefenen we met het bidden van de lauden in de ochtend en de vespers aan het begin van de avond. Met twee, drie of een enkele keer vier zongen en baden wij de afgelopen veertien dagen psalmen en andere Bijbelse lofzangen, lazen een Bijbeltekst die wij zeven minuten in stilte overwogen en baden voor de wereld, de kerk en onszelf. We gaan daar in kleine kring nog veertien dagen mee door.

Er komt nog een berichtje over, maar vanaf de avond van zaterdag 28 november, de vooravond van de eerste zondag van de advent en het begin van het nieuwe kerkelijk jaar, zijn de kerkdeuren open en is iedereen van harte welkom om mee te bidden. Om acht uur 's morgens en om half zeven 's avonds. Het is niet per se onze opzet grote groepen mensen te trekken, al is iedereen meer dan welkom, zolang het aantal aanwezigen de dertig tenminste niet passeert. Wij vinden het voor het Huis van Dominicus belangrijk dat ergens zichtbaar wordt dat wij ons leven niet maken, maar ontvangen. Het getijdengebed brengt ons, onze wereld en ons Huis van Dominicus in relatie met God, die onze oorsprong, ons doel en onze dragende grond is. In en vanuit deze relatie leven wij.

Erik Borgman, lekendominicaan
voorzitter van de Programmaraad van het Huis van Dominicus